

Pärnumaal Lääne-Eesti aladel

Punarinid laulmas Nurme külas. Foto: Merike Pikk mets

Mai / õiekuu

- 01.05 kevadpüha; volbripäev
- 09.05 Euroopa päev; nigelapäev
- 12.05 emadepäev
- 19.05 nelipühade 1. püha

Juuni / jaanikuu

- 01.06 lastekaitsepäev
- 04.06 Eesti lipu päev
- 14.06 leinapäev
- 20.06 suve algus
- 23.06 võidupüha
- 24.06 jaanipäev

Juuli / heinakuu

- 02.07 heinamaarjapäev
- 10.07 seitsmevennapäev

Pärnumaal alustas noori toetav tugisüsteemi programm

LK 4

Saame tuttavaks: uus keskkonnaspetsialist Annes Naan

LK 5

Teeme Ära talgupäev

LK 6

Virtsu ja lähiümbruskonna kriisivalmiduse tagamisest

LK 8-9

Muuseumiööl osalevad Lihula mõis ja Mihkli kirik

LK 14

Rändlinnud on tagasi: Kati Uuspõld on parimad linnukaadrid tabanud kodukandis

LOE EDASI
LK 12

Lääneranna Vallavalitsus

Aadress: Jaama tn 1, Lihula linn

Kodanike vastuvõtt: E-T, N 9-16 ning K 11-16. Lõuna iga päev kell 13.00-13.30
Reedeti ametiasutuses kodanike vastuvõttu ei toimu
Kontakt: 472 4630, vallavalitsus@laaneranna.ee

www.laanerannavald.ee

LÄÄNERANNA VALLAS ELAS
4. aprillil 5150 inimest

Lääneranna Vallavalitsuse täiendav selgitus Lihula Muusikapäevi käsitlevale artiklile | Lääneranna Vallavalitsus

Lihula Muusikapäevad. Foto: erakogu

Ajalehes Lääne Elu 9. aprillil 2024 ilmunud artikli käsitluses seoses ürituse Lihula Muusikapäevade toimumisega Lihulas on Lääneranna Vallavalitsuse hinnangul jäänud kajastamata olulised asjaolud, mis puudutavad avaliku raha kasutamist Lääneranna valla mittetulundusühingute toetamise korra alusel. Artiklis on Lihula Muusikapäevade eestvedajad viuldaja Miina Järvi ja pianist Mihkel Järvi väljendanud pettumust, et toetuse kasutamise kohta on Lääneranna Vallavalitsus esitanud tagasinõude ning kirjeldanud olukorda järgmiselt: „Uue vallavalitsusega suhtlemine on, kui suhtleks masinaga,“ märkis Miina Järvi. „Ainuke, mida nad oskaksid teha, oli raha tagasi nõuda. Kahtlen, kas nad on festivali olemasolust üldse teadlikud olnud.“

Selgitame avaliku raha kasutamisega seonduvat. Avaliku raha kasutamisel on reeglid, millest osapooled on igati teadlikud. MTÜ-dele eraldatakse raha volikogu kehtestatud korra alusel, raha kasutamiseks sõlmitakse leping ning hiljem on vaja raha kasutamise kohta esitada aruanne. Kõigest sellest peavad olema teadlikud ka MTÜ Lihula Muusikapäevad juhatuse liikmed Miina ja Mihkel Järvi, sest taotlus, leping ja aruanne on juhatuse liikme allkirjastatud.

Kõnealune taotlus oli esitatud 01.11.2021. aastal. Toetust taotleti kolmele tegevusele: ürituse esinejate reisikulude katteks 1000 eurot, majutuskulud 500 eurot ja esinejate honorarid 1500 eurot. Üritus toimus juulis 2022 ning aruande esitamise tähtaeg oli 01. detsember 2022. aastal. Taotluse formaat on lihtne ning väga põhjalikke andmeid ei küsita, kuid päris uisapäisa tehtud kulused ei saa projektikuludesse kanda.

Segadused algasid sellega, et aruanne esitati pool aastat peale nõutud tähtaega, 12. juunil 2023. aastal. Aruande kohaselt esitati majutuskulude arveid summas 453,55 eurot, esinejatele maksti honorare summas 1250 eurot ning esinejate reisikulude kohta arveid 500,34 eurot. Kokku 2203,89 eurot. Toetust taotleti ja eraldati konkreetsete tegevuste katteks 3000 eurot, millele pidi taotleja lisama 10% omaosaluse. Aruande menetlemisel ei ilmnunud vastuolusid majutuskulude ja honoraride katmisel, kuid reisikulude katmise osas ei pidanud vallavalitsus põhjendatuks esitatud kütusekulude tšekke, sest taotleja MTÜ Lihula Muusikapäevad ei esitanud ka täpsustavate küsimuste peale tõendeid, et MTÜ oleks selle kulu kandnud, st teinud väljamakse kas arvel-dusarvelt või sularahas.

Lisaks esitati projekti aruandes kulutšekke tegevustele, mille kohta toetust ei taotletud ja toetuslepingut

ei sõlmitud. Vallavalitsus siiski aktsepteeris osaliselt neid kuluseid, mida oli võimalik seostada ürituse läbiviimisega. Eelkõige käsitlesid need toiduainetega seotud kulused, kuid alkoholi ostmist vallavalitsus ei aktsepteerinud. Tšekkide ülevaatamisel ilmnis, et tegu on eraisiku soetustega, sest soovitud oli ka näiteks küllisartistide toitulustamise toetusena järgnevatel kulude katmist: ploomipüree 4-kuusele, Emma lutikett, Dumle vahvlibatoon 3 tk, Ossi seakamar 1 pakk. Aktsepteeriti siiski näiteks 02.08.2022 kuupäevaga arve muusikatarviku soetamise kohta, kuid mitte augustikuu kuupäevaga telefoniarvet, kus arve saaja oli kolmas isik, mitte toetuse saaja. Kuluridade puhul, mida oli võimalik seostada üritusega, tuli vallavalitsus igati taotlejale vastu ja aktsepteeris kuluseid.

Kokku oli abikõlblikke kuluseid 2385 eurot ning neid kaeti ka Kultuurkapitali toetusest summas 1000 eurot. Nii jäi Lääneranna valla toetusest kaetavaks abikõlblikuks summaks 1385 eurot, millest omaosalus pidi olema 10% ehk 138 eurot. Toetust oli eraldatud ja välja makstud 3000 eurot, kuid arvestades täiendavaid toetuseid, abikõlblike kulude mahtu ja taotleja enda omaosaluse kohustust, kujunes Lääneranna valla lõplikult toetuse mahuks veidi üle 1246 euro. Enammakstud toetus summas ligi 1753 eurot küsiti tagasinõude korras taotlejalt tagasi. Tagasinõutava summa osas ei olnud kulud ürituse seisukohalt põhjendatud ja taotleja ei esitanud tõendeid, et MTÜ Lihula Muusikapäevad oleks selliseid kuluseid kandnud. Kolmanda isiku esitatud tšekk ei ole tõendusmaterjal MTÜ tehtavate maksete kohta.

MTÜ Lihula Muusikapäevad juhatuse liikmed ning Lääneranna vallavanem Ingvar Saare ja arendusspetsialist Raina Jeeberg kohtusid kõnealuse aruande asjus 16. oktoobril 2023 Lääneranna vallamajas. Kui MTÜ liikmed kirjeldavad vallavalitsust kui „masinat“, siis kinnitame omalt poolt, et kohtumine oli mõlemapoolselt konstruktiivne ja arusaav. Vähemasti nii tundus valla esindajatele. Vallavalitsuse poolelt selgitasime olukorda ja valla kaalutlusi. Arutlesime ka võimaluste üle, kuidas edaspidi tekkinud segadust vältida.

Arutluse all oli ka Lihula Muusikapäevade toetuse suurus, mille osas vallavanem avaldas seisukohta, et toetussumma on kindlasti ajale jalgu jäänud ning vald on valmis toetama Lääneranna vallale laiemat tuntuust toovaid üritusi senisest suuremas summas.

Lääneranna vallavalitsus ei ole kuidagi vastu rahvusvahelist tuntuust toovate ürituste korraldamisele meie vallas. Vastupidi – soovime nende toimumist toetada senisest suuremas mahus. Avaliku raha kasutamisega käib kaasas siiski suurem tähelepanu ja läbipaistvus ning liiga loominguiliselt sellega ümber käia ei saa.

Vaatamata tekkinud segadusele konkreetse aruandega, ei leia vald, et eksimused oleksid olnud pahatahtlikud või kuidagi seadusevastased. Selliseid arusaamatusi tuleb ikka aeg-ajalt ette. Arvestades loo vastukaja, leiame, et antud selgituse avaldamine on hädavajalik, kuid olulisem on keskenduda järgmistele Lihula Muusikapäevade läbiviimisele!

Avaldame valla nimel tänu Miina ja Mihkel Järvile Lihula Muusikapäevade ellukutsumise ja eestvedamise eest ning kinnitame, et soovime leida ühiseid võimalusi suurepärase ürituse jätkumiseks Lihulas.

Lihula Gümnaasiumi nimekirjast arvati välja 17 õpilast

Lääneranna Vallavalitsus

Lihula Gümnaasiumi direktor Rasmus Lippur arvestas lastevanemate sooviga ning kustutas 17 õpilast kooli nimekirjast. Vastavad kanded on tehtud ka Eesti Hariduse Infosüsteemis.

Möödunud aasta märtsis võttis Lääneranna Vallavolikogu vastu otsuse sulgeda Metsküla Kool, kuid volikogu ei osanud ette näha, et lapsevanemad ei esita avaldust laste õppima asumiseks mõnes valla koolis. Lähtudes põhikooli ja gümnaasiumi seadusest (PGS), mis sätestab koolikohustuse ning tööga, et koolikohustust saab täita ainult tegutsevas koolis, pöördus vallavalitsus korduvalt lastevanemate poole, et nad valiksid mõne teise neile sobiva kooli. Kuna ükski lapsevanem ei esitanud avaldust, jäi 17 vallas elavat last koolita ehk ei täitnud koolikohustust.

PGS sätestab, et isik on koolikohustuslik kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni. Lapse hariduse valikul on otsustav sõna vanematel, küll aga ei saa vanemad otsustada, et lapsele haridust üldse ei anta. Tulenevalt seadusest sätestatud vastutusest tagada laste koolikohustuse täitmine, võttis Lääneranna Vallavalitsus vastu määruse meetmete rakendamiseks koolikohustuse täitmiseks ja määras lapsed Lihula Gümnaasiumi õpilaste nimekirja, kuna antud laste vanemad ei olnud avaldanud soovi lapse mõne teise kooli nimekirja arvamiseks.

Vallavalitsuse korralduse alusel nimetati Lihula Gümnaasium struktuuriüksuseks, mille ülesandeks sai

Foto on illustratiivne. Foto: Adobe pildipank

kõnealustele lastele koolikohustuse täitmise tagamine. Vaatamata Lihula Gümnaasiumi poolsetele katsetele astuda kõnealuste laste vanematega dialoogi, ei õnnestunud saavutada kooli ja vanemate vahelist kokkulepet, et tagada laste koolikohustuse täitmine. Lapsevanemad tegid kirjaliku avalduse lapsed Lihula Gümnaasiumi õpilaste nimekirjast välja arvata ja direktor Rasmus Lippur tuli nende soovile vastu.

Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja kohtus Metsküla lapsevanematega | Lääneranna Vallavalitsus

Esmärgiga arutada Metsküla kogukonna laste koolikohustuse täitmisega seonduvat, saatis Lääneranna Vallavalitsus 25. märtsil välja kutse nii Haridus- ja Teadusministeeriumile (HTM) kui Metsküla lapsevanematele, et antud aruteluks 3. aprillil vallamajas kokku saada.

Vahetult enne kohtumist oli üks Metsküla lapsevanematest teavitanud HTMi, et nemad valla esindajatega kohtuda ei soovi. Lääneranna vallavanem Ingvar Saare leidis, et kuigi kohtumise initsiatiiv tuli vallavalitsuselt ja on elementaarne, et vald arutelul osaleks, ei ole mõistlik tarbetut vaidlust selles osas pidada. „Kohtumise eesmärk on algusest peale olnud soov selgitada seadusest tulenevaid õiguseid ja kohustusi just lapse-

vanematele ja kui lapsevanemad soovivad neid selgitusi HTM-ilt saada ilma vallavalitsuse esindajate juuresolekute, siis vald selle vastu ei ole,“ ütles Saare. Ta lisas, et Lääneranna Vallavalitsus ei ole Metsküla piirkonna laste või lastevanemate suhtes tegutsenud paha-tahtlikult, vaid on proovinud leida tekkinud olukorrale lahendust seaduse raamides.

Nii muutus kohtumise asukohaks Metsküla endine koolimaja ning HTM-i esindajana tuli kohtumisele õigus- ja personalipoliitika osakonna juhataja Raina Loom. Seda, mis kohtumisel täpsemalt jutuks tuli, Lääneranna Teatajal välja selgitada ei õnnestunud, sest Haridus- ja Teadusministeeriumi esindajalt ei õnnestunud kommentaari saada.

Volikogu esimehe vastuvõtuaeg on neljapäeviti kell 10.00–13.00 Lääneranna Vallavalitsuses (Jaama tn 1, Lihula). Vajalik on eelnev registreerimine telefonil 507 8061 või e-posti aadressil armand.reinmaa@laaneranna.ee

Sotsiaaltöö spetsialistide kontaktid:

» Silva Nilb (toetused)
5649 0392

silva.nilb@laanerannavald.ee

» Saima Soobard (lastekaitse)
5663 5205
saima.soobard@laanerannavald.ee

» Gersti Roots (Varbla)
(sotsiaaltöö spetsialist), 5190 9754,
gersti.roots@laanerannavald.ee

» Koidu Rummel (Lihula)
5666 1230
koidu.rummel@laanerannavald.ee

» Marelle Minn (Hanila ja Koonga)
5387 6988
marelle.minn@laanerannavald.ee

Pärnumaal alustas 13–29-aastaseid toetav noortegarantii tugisüsteemi programm | Pärnumaa Omavalitsuste Liit

2024. aasta märtsist alustas Pärnu-voõrgustik, kuhu kuuluvad Lääneranna, Kihnu, Tori, Põhja-Pärnumaa, Saarde ja Häädemeeste omavalitsuste juures tegutsevad juhtumikorraldajad, kes nõustavad 16–29-aastaseid mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori, nende vanemaid ja tugivõrgustikke, aidates noori naasta haridusteele või tööturule. Lisaks korraldatakse ennetustööd vähemalt 13-aastastele noortele, et toetada neid haridusteel ja karjäärivalikutel. Teenus on noortele tasuta.

Lääneranna ja Kihnu vallas NEET-noorte* juhtumikorraldajana tööd alustanud Ene-Ly Juganson soovib olla noorele tema teekonnal toeks, vahendades vajalike asutuste infot, aidates suhelda erinevate ametiasutustega ja ettevõtjatega. Liikudes koos noore tempos ja tema seatud eesmärkide suunas, ei unustata ära ka vaimset tervist ega enesearengut.

Ene-Ly on pärit Mulgimaalt, Eesti väikseima linna tiitlit kandnud Mõisaküla linnast. Gümnaasiumi lõpetas ta Kilingi-Nõmmel ning siis võttis suuna Pärnusse. Elades, töötades ja õppides vahepeal Tallinnas, kutsus süda tagasi Pärnumaale. Ta on lõpetanud Tallinna Ülikooli noorsootöö eriala ning töötanud noorsootöötajana Viimsi Noortekeskuses, osalenud noorte töömalevates rühmajuhina ning korraldanud noortele ühepäevaseid laagreid. Vabal ajal meeldib Ene-Ly akusid laadida hea muusika ja vabas õhus jooksmisega. Hobi korras meisterdab ta paberist erinevaid kaunistusi ja kaarte ning viib läbi töötube.

Noortegarantii Tugisüsteemi (NGTS) programm sai 2023. aasta lõpus Riigi Tugiteenuste Keskuselt meemest „Töölase konkurentsivõime toetamine“ neljaks aastaks toetust, et aidata noori, kes ei õpi ega tööta. Projekti toetatakse Euroopa ühtekuuluvuspoliitika fondide vahenditest (Euroopa Sotsiaalfond+).

Pärnumaa tegevusi toetab projekt nr 2021-2027.4.02.23-0024 „Pärnumaa maapiirkonna noortegarantii tugisüsteemi arendamine“. Toetuse summa on üle 750 000 euro. Projekti eesmärk on nelja aasta jooksul toetada 330 noort ja aidata neist tööle 83 noort.

Projekti koordineerib Pärnumaa Omavalitsuste Liit. Projekti koordinaator on Ly Brikkel. Noorte juhtumikorraldajad teistes valdades on Andrea Rebane Tori vallas, Andre Sassor Põhja-Pärnumaa vallas ning Kairi Tilsen Häädemeeste ja Saarde vallas.

Lisainfot noortegarantii tugisüsteemi kohta leiab [Sotsiaalkindlustusameti](#) ja [Sotsiaalministeeriumi](#) kodulehelt. Noortegarantii tugisüsteemi tegemisi saab jälgida [Noortegarantii tugisüsteem Pärnumaal](#) Facebooki-lehel.

Vaata lisaks

- » Sotsiaalkindlustusameti [teavituskampania](#) „Kuidas Sul päriselt läheb?“
- » Üle-eestilise noortegarantii tugisüsteemi [Facebooki](#)
- » Sotsiaalkindlustusameti [Facebooki](#)
- » Sotsiaalkindlustusameti [Podcasti](#)

*NEET - lühend ingliskeelsest terminist *not in education, employment or training*.

Lääneranna ja Kihnu valla NEET-noorte juhtumikorraldaja Ene-Ly Juganson. Foto: erakogu

Ene-Ly töötab Lääneranna ja Kihnu vallas ning on sulle toeks, kui sa

- » oled 16–29-aastane
- » ei õpi ega tööta
- » ei ole veel otsustanud, millist teed valida.

Võta julgelt ühendust, isegi kui sulle tundub, et sul polegi praegu tuge vaja. Kui kuulad ära, mis võimalusi sinu piirkonnas pakutakse, võivad need aidata sul edaspidi oma eesmärged saavutada.

Ene-Ly Juganson
enely@pol.parnumaa.ee
 +372 504 7973

RIIGI TUGITEENUSTE
 KESKUS

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Saame tuttavaks: Lääneranna Vallavalitsuse uus keskkonnaspetsialist Annes Naan

Olen tegelikult inseneriharidusega inimene, aga selles valdkonnas kuigi palju töötanud ei ole. Oma pika elu jooksul olen juhtinud mitmeid era- ja avaliku sektori ettevõtteid.

Kohaliku omavalitsuse tööde ja tegemistega puutusin kokku, kui töötasin vallavanemana endises Vihula vallas Lääne-Virumaal. Olen sealtkandist pärit ja Lääneranna valda tulin tööle, kuna siinsed keskkonnaküsimused on väga sarnased endise Vihula valla omadega – mere lähedus ja suur suveelanike osatähtsus teevad ka Lääneranna valla eriliseks.

Keskkonnaalased teemad on olnud mulle alati olulised. Kandideerisin keskkonnaspetsialisti ametikohale, et selles vallas midagi reaalselt korda saata. Minu eesmärk on olnud viia ennast kiiresti ja väga hästi kurssi kohalike oludega. Selleks püüan igal võimalusel vallas ringi sõita – loodetavasti tulevad siis ka minu tehtavad keskkonnaalased otsused õiglased ja objektiivsed.

Keskkonnaspetsialist Annes Naan. Foto: Lilli Lumera

Raivo E. Tamm rääkis endast ja maikuu Kevadtormist

Kõmsi Rahvamajas toimus 4. aprillil huvitav ja mitmekülgne vestlusõhtu Raivo E. Tammega. Tuntust on näitleja kogunud nii teatrilavadel, filmides kui ka teleseriaalides. Paljud teavad teda aga hoopis kui Kaitseväe ohvitseri. Külaline rääkis oma elust, lapsepõlvest, karjäärist ja tutvustas Kaitseväe aasta suurima õppuse **Kevadtorm 2024** programmi.

Tänavu toimub õppus Lääne-Eestis ajavahemikul 6.-17. mai. Kõmsi piirkonnas 14.-17. mai. Kevadtormile on kaasatud nii Kaitseväe kui ka maakaitseüksused ning selle eesmärk on tuletada reservväelastele meelde eelnevalt õpitut, harjutada üksuste koostööd ning tutvustada Kaitseväe uut varustust ja relvastust.

Raivo E. Tamm kinkis rahvamajale portreefoto ja meene.

Raivo E. Tamm ja Kõmsi Rahvamaja juhataja Lea Mäeorg. Fotod: erakogu

Õnnitleme

uusi ilmakodanikke ja nende vanemaid!

Lorette Potman 05. III 2024
Ryan Lepik 21. III 2024

Talgujuht Henrik Raave: „Sel talgukevadel teeme üheskoos kodukandi veekogud ohutuks, rajame elurikkaid õppeaedu ja toome talgupaikadesse kultuurielamusi“

Henrik Raave
Teeme Ära talgupäeva eestvedaja

Kuu aega kestev Teeme Ära talgukevad kulmineerub maikuu esimesel laupäeval, 4. mail ühise üle-eestilise Teeme Ära talgupäevaga. Tänavu pööratakse koostöös Päästeametiga tähelepanu kodukandi veekogude ohutusele, et aidata ennetada traagilisi veeõnnetusi. Rohelise kooli programmiga koos hoo- gustatakse elurikkaste õppeaedade rajamist lasteaedadesse ja koolidesse. Euroopa kultuuripealinna Tartu 2024 ja Eesti kultuuririkkuse aasta raames on aga tähelepanu all talgukultuuri väärtustamine ning kultuurielamuste toomine igasse kogukonda ja talgupaika.

Kodukandi veekogud ohutuks

Kutsume üles kodulähedasi veekogusid ohutuks muutma. Puhastatud kallasrajad, parandatud sillad, piirdeaia tiigikaldad – iga selline talgutöö aitab ennetada traagilisi veeõnnetusi.

Lisainfo: <https://teemeara.ee/tahelepanu-all/kodukandi-veeohutus>

Lasteaedadesse ja koolidesse elurikkad õppeaiad

Innustame lasteaedasiid ja koole nii linnas kui ka maal looma elurikkaid õppeaedasiid, mis inspireerivad, õpetavad ja pakuvad avastamisrõõmu igal aastaajal. Piskese õppeaia saab rajada isegi terrassile, rõdule või lausa katusele.

Lisainfo: <https://teemeara.ee/tahelepanu-all/elurikkad-õppeaiad>

Kultuurielamus igasse talgupaika

Euroopa kultuuripealinna ja Eesti kultuuririkkuse aastal toome tähelepanu meie kogukondadele, siinsele rammusale kultuuririkihile ja selle mitmekesisusele. Podisegu igas talgupaigas vanaemade retseptide järgi valminud talgusupp, kõlagu põnevad talgujutud siit ja sealt ning hüüdku pill meil meelega rõõmsaks.

Lisainfo: <https://teemeara.ee/tahelepanu-all/kultuurielamus-talgutel>

Nagu ikka, ootame omavalitsusi talgupäeval kaasa lööma, kas korraldama ise talguid või nõu ja infoga abistama kohalikke talgute eestvedajaid. Olenevalt plaanitavatest talgutöödest on talgujuhtidele igasugune info ja praktiline abi vajalik ja tänuväärne. Kindlasti on kasuks viited asjakohastele õigusaktidele, kooskõlastust või infot andvatele riigiasutustele ning soovitud koostöökohalike ettevõtetega. Võimalusel saab omavalitsus talgulisi aidata, olgu selleks siis prügikonteinerid ning nende äravedu või näiteks talgusupi pakumine.

Teeme Ära talgupäeva eesmärk on edendada eestimaa laste aktiivset eluhoiakut ja tugevdada kohalikke kogukondi. Nii suureneb aasta-aastalt inimeste harjumus ise oma elukeskkonna heaks midagi ära teha ning selline toimetamine pakub kohalikul tasandil ettevõtmisteks mitmeid võimalusi. Mida parem on kontakt ja koostöö kohalike elanike, organisatsioonide, ettevõtjate ja omavalitsuse vahel, seda rohkem saab tehtud ning seda parem meile kõigile!

Talgute märkimine talguveebi aadressil www.teemeara.ee tagab esindatuse üle-eestilisel talgukaardil ning selle kaudu saavad huvilised ka talgutele registreeruda. Igas maakonnas tegutseb Teeme Ära talgupäeva meeskonna vabatahtlik koordinaator, kelle kontaktid leiab siit: teemeara.ee/kontakt/maakondlikud-koordinaatorid. Rohkem infot ja abimaterjalid talgupäeva ettevalmistamiseks Teeme Ära talgupäeva kodulehel www.teemeara.ee.

Teeme Ära talgupäeva korraldavad Eestimaa Looduse Fond, Eesti Külaliikumine Kodukant ja nende ümber koondunud võrgustik. Toetajate ja partneritena löövad kaasa Siseministerium, Päästeamet, Sigrid Rausing Trust, Dentsu, Bauhof, Nordic Hotel Forum, Tartu loodusmaja, Rohelise kooli programm, Kultuuriministerium, Sihtasutus Tartu 2024 jt.

Soovime teile head talguhoogu ning jaksu nii talgute eestvedamisel kui ka kogukondade toetamisel!

Lääneranna Vallavolikogu otsused

Liideti Lääneranna valla haridusasutused

Lääneranna Vallavolikogu võttis 28.03.2024 vastu otsuse nr 175 „Lääneranna valla haridusasutuste liitmine“, mille järgi Varbla Kool, Kõmsi Lasteaed-Algkool, Koonga Kool ja Virtsu Kool lõpetavad alates 01. septembrist 2024 tegevuse iseseisva asutusena ning põhiharidus konsolideeritakse Lihula Gümnaasiumi juhtimise alla eraldi tegutsemiskohtadega Virtsus, Kõmsil, Varblas ja Koongas, ning alusharidus Lihula Lasteaia juhtimise alla eraldi tegutsemiskohtadega Virtsus, Kõmsil, Varblas, Koongas ja Lõpel.

Ümberkorralduse tulemusel nimetatakse Lihula Gümnaasium ümber Lääneranna Gümnaasiumiks ning Lihula Lasteaed Lääneranna Lasteaiaiks. Ühendjuhtimine võimaldab luua haridusasutustes üle valla ühise identiteedi ja ühtsustunde, kasutada ressursse optimaalsemalt ning suunata õppearendusse ja juhtimiskultuuri muutmist, kus saab senisest enam keskenduda strateegilisele juhtimisele, võimaldab korraldada personalile ühiskoolitusi, luua ühtne teenuse kvaliteet ja laste vastuvõtukord terves vallas. Eesmärk on, et vanemad ja lapsed ei peaks valima Lääneranna vallas õppimiskoha ja kvaliteedi vahel.

Lääneranna valla kultuuriasutuste ühendamise edasilükkamise otsus

Vallavolikogu otsus liita Lääneranna valla kultuuriasutused ja noortekeskused alates 01. aprillist 2024, lükati edasi tulenevalt asjaolust, et Lääneranna Kultuuri- ja Noortekeskuse juhataja leidmiseks korraldatud konkurss nurjus ning volikogu leidis, et uue juhataja ametisse nimetamine võiks toimuda sügisel peale suvesündmusi ja -puhkusi.

Lääneranna Vallavolikogu märtsikuu muutva otsusega ühendatakse Lääneranna Vallavalitsuse hallatavad asutused Kõmsi Rahvamaja, Lihula Kultuurimaja, Lõpe Klubi, Varbla Rahvamaja, Virtsu Rahvamaja ja Lääneranna Noortekeskus 1. oktoobrist 2024. Kultuuriasutused ja noortekeskus jätkavad seni tööd praeguses koosseisus ja plaanide pörselt.

LÄÄNERANNA VALLAVOLIKOGU ISTUNG

28.03.2024
10.00

Lihula vallamaja
III korruse saal

Jaama tänav 1
Lihula linn

Päevakord

1. Lääneranna valla haridusasutuste liitmine
2. Seisukoha andmine vallavara tasuta kasutusse andmise eelnõule
3. Metsküla Algkooli asutamine
4. Lääneranna Vallavolikogu 14.12.2023 otsuse nr 153 „Lääneranna valla kultuuriasutuste ja noortekeskuse ümberkorraldamine“ muutmine
5. Lääneranna Vallavolikogu 08.06.2023 otsuse nr 117 „Detailplaneeringu algatamine (Alaküla, Lodu päikeseelektrijaam)“ muutmine
6. Lääneranna Vallavolikogu 26.10.2023 otsuse nr 147 „Hoonestusõiguse seadmine enampakkumise korras“ muutmine
7. Huvitatu isiku kaasamine kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu menetlusse
8. Revisjonikomisjoni 2024. aasta tööplaani kinnitamine
9. Rahvaküsitluse läbiviimise kord
10. Arupärimisele vastamine

**ÜLEVADE
LÄÄNERANNA
VALLAVALITSUSE
TEGEVUSEST**

**ÜLEVADE
LÄÄNERANNA
VALLAVOLIKOGU
TEGEVUSEST**

**ISTUNGI TÄISPIKKUSES PROTOKOLLIĞA SAAB
TUTVUDA QR-KOODI SKANEERIDES**

18.05

Öös on vabadust

muuseumiöö

Muuseumid avatud
kell 18-23
Sissepääs 1 euro
Eriprogrammid
muuseumiöö.ee

Virtsu ja lähiumbruskonna kriisivalmiduse tagamist toetab SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital | Anni Pea MTÜ Virtsu Rannahoone juhatuse liige

Möödunud aasta 22. augustist 30. novembrini oli avatud kodanikuühiskonna innovatsioonifondi taotlusvoor piirkonna elanikkonnakaitse võimekuse ja kriisivalmiduse arendamiseks. Lääneranna vallast osales mittetulundusühingutele suunatud KÜSKi (Kodanikuühiskonna Sihtkapital) taotlusvoorus MTÜ Virtsu Rannahoone projektiga „Virtsu ja lähiumbruskonna kriisivalmiduse tagamine“ ja sai toetust pisut üle 4100 euro, vald lisas 1900 eurot.

Projekti kogueelarve on üle 6200 euro. Projekti elluviimise periood on 01.04–01.06.2024 ja toetus on kavas jaotada järgnevalt:

- » Virtsu aleviku joogiveepumplale soetatakse diiselmootoriga elektrigeneraator, mis tagab pikaajalise elektrikatkestuse ajal kohalikele kogukonnale ja ümbruskaudsetele küladele joogivee kogumise võimaluse;
- » kohalikele elanikele suunatud kriisivalmiduse info-päevad;
- » kriisiinfo brošüüride trükk ja levitamine.

Projekti eesmärk on tagada Virtsu aleviku ja ümbruskaudsete külade inimestele puhas joogivesi pikaajalise elektrikatkestuse korral. Virtsu aleviku joogiveepumplal on olemas elektrigeneraatori valmidus ning diiselmootoriga võimsa elektrigeneraatori soetamine võimaldab pikaajaliste elektrikatkestuste ajal kuni kaks korda päevas joogivett varuda.

Selleks, et kriisivalmidusest teavitada ka ümbruskaudsete külade elanikke, kohalike koolide õpilasi ja Virtsu aleviku inimesi, on kavas projekti raames luua info-päevade programm ning levitada kasuliku info brošüüre. Infopäevade teemade hulka kuuluvad meditsiin, pääste ja tuleohutus, mereohutus, häirekeskuse töö, kriisivarumine. Projekti osana testitakse generaatorit Päästeameti ametniku ja Matsalu Veevärk ASi esindaja kohaloleku ajal.

Toimus esimene elanikkonnakaitse ja kriisikoolitus

9. aprillil toimus Virtsu Rahvamajas Virtsu Rannahoone MTÜ juhatuse liikme Anni Pea ja Päästeameti Lääne Päästkeskuse ennetusbüroo eestvedamisel elanikkonnakaitse ja kriisikoolitus „Varakult valmis“. 1,5-tunnise kokkuvõtliku esitluse eesmärk oli harida kogukondade esindajaid hädaolukorras toimetulekuks.

Päästeameti Lääne Päästkeskuse ennetusbüroo koolitajad Merili Ahtma ja Liisi Ojala tutvustasid elutähtsate teenuste (vesi, kanalisatsioon, elekter, meditsiin jmt) katkemisega seotud mõjusid elanikkonnale ning selgitasid hädaolukorra mõistet laiemas tähenduses. „Elanikkonnakaitse eesmärk on õpetada inimesi ohu korral ise hakkama saama seni, kuni abi nendeni jõuab,“ ütles Liisi Ojala.

Mida tähendab elutähtsate teenuste katkemine?

See on olukord, kus näiteks pikaajalise elektrikatkestuse ajal lakkavad toimimast joogivee ja kanalisatsioonisüsteem ja isegi mobiilside. „Kui tekib pikaajaline elektrikatkestus, kaob suhteliselt kiiresti ka mobiilside,“ rääkis kriisikoolitaja Merili Ahtma. „Maapiirkonna mobiilimastides katkeb side kiiremini kui linnas. Peamiselt seetõttu, et mastitehnika on hajaasustuses küllaltki vananenud.“ Neil puhkudel on võimalik info saamiseks pöörduda piirkonna keskustesse, kuhu KOV koondab olukorraga seotud teabe. Ajakohast teavet on võimalik saada ka raadiost (Vikerraadio, Raadio2, Klassikaraadio), Ole Valmis äpist (rakendus töötab ka ilma internetita) ja helistades riigiinfo telefonile 1247.

Kanalisatsiooni mittetoimimine tekitab enim probleeme kortermajades

„Kui puudub elekter, lakkavad töötamast ka reoveepumplad. See aga tähendab, et tualetti ei tohiks traditsioonilisel kombel kasutada,“ teatas Ojala. „Üks võimalus on tõsisema häda korral prügikotti kasutada.“ Teine võimalus on majaanike tarbeks ajutine välikäimla tellida.

Varjumine, evakatsioon ja ohuteavitused

Kriisikoolitajad toonitasid, et häiresignaalide kuulmisel või vastava EE-alarmi teate saamisel tuleb viivitamatult varjuda. Linnaolustikus sobivad selleks vastava märgistusega varjumiskohad ning hajaasustuses majade keldrid või vannitoad. Võimalusel tuleb varjuda ruumi, millel ei ole aknaid ja millel on vähemalt kaks sissepääsu. Akendega ruumides tuleks aknad katta liivakottide või muu tugeva katematerjaliga, et kaitsta inimesi näiteks lööklainest tekkivate purustuste eest.

Evakuatsiooni all mõistame seda, kui inimesed suunatakse või paigutatakse ohtlikust kohast ümber turvalisemasse kohta nende elu ja tervise kaitseks. „Evakuatsiooni võib läbi viia mistahes kellaajal, ka öösi. Juhul, kui teie kodu uksele koputatakse öösel kell neli ja palutakse evakueeruda, tuleks seda teha esimesel võimalusel. Kodust tuleks kaasa haarata soojad riided, isikuttõendav dokument, eelnevalt pakitud evakuatsioonikott ja eluks vajalikud vahendid (telefon, ravimid

jmt). Evakueeruda tuleb terve perekonnaga, enda järel kustutada tuled ja koduukse lukustada,” selgitasid koolitajad.

Soovituslik on omada piisavalt varusid, et nädal aega iseseisvalt hakkama saada

Evakatsioonikott kui ohuolukorras vajalik abivahend peaks olema kokku pandud vastavalt leibkonna vajadustele ja varusid tuleks uuendada regulaarselt. Kriisivarude hulka kuuluvad ka toiduained, mille säilivusaeg võiks olla võimalikult pikk (batoonid, kommid, küpsised jmt).

Päästeameti esindajad soovitasid, et vähemalt pool olemasolevast varust ei tohiks vajada eraldi valmistamist ning puhast joogivett võiks varuda arvestusega vähemalt 3 l perekonnaliikme kohta ööpäevas. Toiduvarusid tohib kasutada, kuid neid tuleks regulaarselt uuendada.

Lisaks toiduvarudele tuleks hoida kodus ka veidi sularaha, sest elektrikatkestuste ajal ei ole võimalik kaupade eest kaardimaksetega tasuda. „Päästeametil ei ole kindlat soovitus sularaha koguse kohta, kuid kindlasti soovitame varuda raha väikestes kupüürides,” ütles Liisi Ojala. „Autokütuse soetamiseks tuleks suunduda autonoomsetesse tanklatesse, mis toimivad elektrikatkestuste ajal tänu elektrigeneraatoritele. Lääneranna vallas asub ainuke autonoomne tankla Lihulas, järgmine on Pärnus,” lisas Merili Ahtma.

Elanikkonnakaitse ja kriisikoolitus „Varakult valmis“ Virtsu Rahvamajas. Foto: Anni Pea

„Varakult valmis“ koolitusel oli 17 osalejat, nende hulgas Koonga Vabatahtlike Päästeseltsi esindajad, Lihula komando meeskonnavanem, Hanila Tuletõrje Seltsi esindajad, Pärnumaa Merepääste MTÜ esindaja, eraisikud Virtsust ja naaberküladest.

Avatud talude päev tähistab 10 aasta juubelit | Maaelu Teadmuskus

Avatud talude päev toimub tänavu 20.–21. juulil ning tähistab 10. aastapäeva.

Sündmuse eesmärk on väärtustada ja tuua esile Eesti toidutootjaid, kes kasvatavad tervislikku toitu kodu lähedal. Mida lähemalt tuleb toit, seda parem loodusele. Kvaliteetne kohalik toit on suur väärtus nii inimeste tervise, keskkonnanahoiu kui ka toidujulgeoleku vaates.

Avatud talude päeval osalemiseks tuleb põllumajandusettevõtte või talu registreerida avatud talude veebi-

lehel. Registreerimine kestab kuni 31.05.2024.

Avatud talude päeva korraldavad Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ja Maaelu Teadmuskus.

Lisainfo

Kai Kulbok

Avatud talude päeva koordinaator Läänemaal

+372 551 2385

kai.kulbok@kklm.ee

Riik alustab Eesti–Läti IV elektriühenduse planeerimisega

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium planeerib järgneva paari aasta jooksul Eesti–Läti neljanda elektriühenduse ja selleks vajaliku taristu Paide linnast läbi Lihula linna Sõrve poolsaareni Saaremaal. Tutvustame, miks planeering on vajalik ja kuidas maaomanikud, kogukonnad ja kohalikud omavalitsused saavad planeeringu kujundamises kaasa rääkida.

Elektriühenduse rajamine on riiklikult oluline

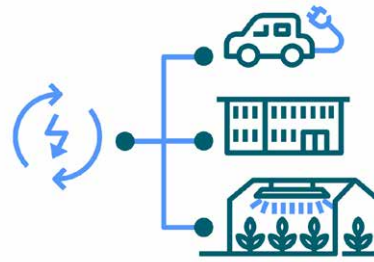
Vabariigi Valitsus algatas Eesti–Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise Eleringi initsiatiivil. Uus ühendus Eesti ja Läti vahel suurendab varustuskindlust kogu Eestis ning loob võimalused suurema hulga taastuvenergia vastuvõtmiseks Lääne-Eesti võrku. Elering soovib elektriühenduse kavandada mandril 330-kilovoldiste õhuliinidena, Muhu saarel maakaablina ja merealal merekaablina. Vajalik on kavandada ka alajaamad ja muu taristu. Võimalike uute elektriliinide trasside asukohad ja maavajadus selguvad riigi eriplaneeringu menetlemise käigus. Kui töö kulgeb ootamatusteta, siis peaks planeerimisprotsess jõudma lõpule 2026. aastal ja ühendus valmima 2033. aastal. Projekti kohta leiab lisainfot veebilehelt <https://www.elering.ee/eesti-lati-neljas-elektriuhendus>. Planeerimisprotsessi kohta leiab infot portaalist www.riigiplaneering.ee.

Varustuskindluse suurendamine ja suuremal hulgal taastuvenergia vastuvõtmine

Loodav ühendus suurendab alates 2033. aastast elektri varustuskindlust ning loob võimalused suurema hulga taastuvenergia vastuvõtmiseks Lääne-Eesti elektrivõrku, aidates kaasa riigi 2050. aastaks seatud kliima-neutraalsuse eesmärkide saavutamisele. Planeeritav ühendus mõjutab enim omavalitsusi, kuhu uus ühendus kavandatakse – neis saab nii tarbida kui ka toota rohkem elektrienergiat.

Otsime sobilikud asukohad ja seejärel koostame eelprojekti

Kõigepealt selgitab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium välja, milliseid uuringuid ja analüüse on vaja

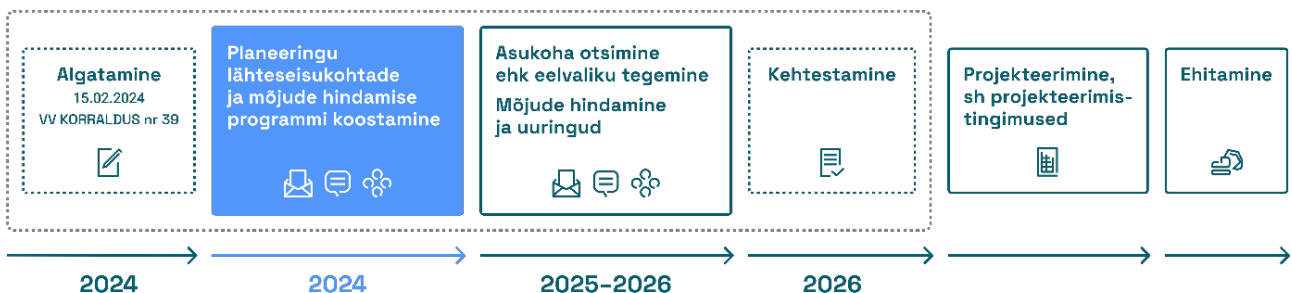
planeeringu koostamiseks teha, ning koostab planeeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise programmi planeerimisseaduse alusel. Seejärel visandatakse elektriühenduste trassialternatiivid, hinnatakse põhjalikult nende mõju ja võrreldakse alternatiivseid asukohti. Planeeringu käigus leitud sobivasse asukohta koostatakse eelprojekt elektriühenduse rajamiseks.

Selgitatakse välja võimalikud mõjud

Elektriühenduse planeerimisel hindame lisaks looduskeskkonna mõjudele planeeringu elluviimisega kaasnevaid sotsiaalseid, majanduslikke ja kultuurilisi mõjusid. Sealhulgas uurime, kuidas mõjutaks trass kohalikke elanikke, ning teeme mõjude hindamiseks ja planeeringu koostamiseks vajalikud uuringud ja analüüsid. Planeeringuga samal ajal koostame elektriühenduse eskiisprojektid, mis võimaldavad mõjusid hinnata täpsemalt, kui seda tavapärast planeeringute puhul tehakse. Planeeringu koostamisel tuleb leida elektriühendusele asukoht, kus liinil on kõige vähem negatiivseid mõjusid inimestele ja loodusele, kuid samal ajal on ka liini rajamine majanduslikult võimalik.

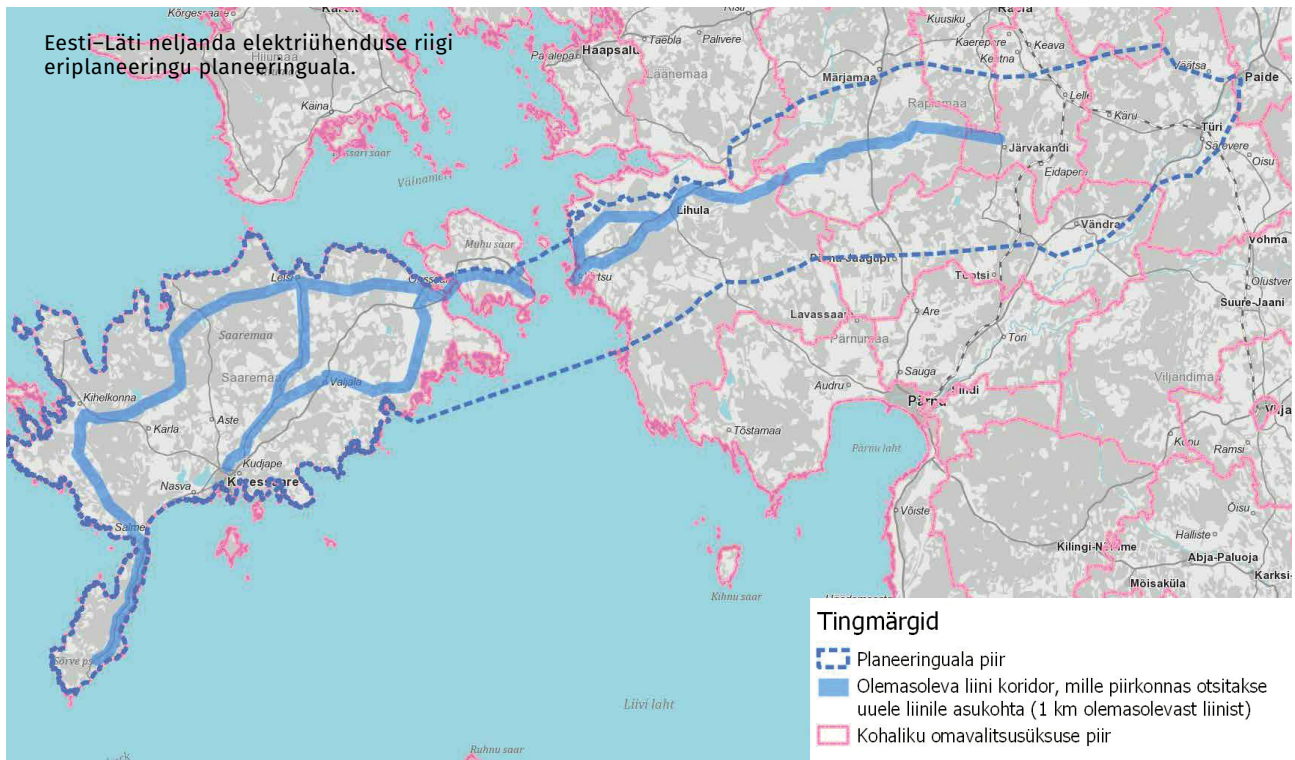
Puudutab kümnet omavalitsust

Planeeringuala suurus on 6314 km² ja selles on u 83 000 katastrit, millest eraomandis on 68 000 katastrit (3860 km², u 60%). Planeeringuala hõlmab viit maakonda ja kümnet kohalikku omavalitsust: Saaremaa, Muhu, Lääne-Nigula, Lääneranna, Põhja-Pärnumaa, Märjamaa, Kehtna, Rapla ja Türi valda ning Paide linna. Merealal hõlmab planeeringuala Väikest väina ja osa Suurest väinast. Planeeringuala valiti piisava ulatusega, et mitte teha enne planeerimisprotsessi elektriühenduste asukoha eelvalikut ning võimaldada planeeringu koostamisel ja selle mõjude hindamisel vajadusel elektriühenduste alternatiivide asukoha muutmist ja täiendavate alternatiivide lisamist.

teavitus   avalikustamine   koostöö

Eesti–Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu menetluskeem. Planeeringu koostamisel on eesmärk kohaldada planeerimisseaduse § 271 ehk kehtestada asukoha eelvaliku otsuse alusel riigi eriplaneering. Juhul, kui planeerimismenetluse käigus ilmnevad asjaolud, mille tõttu ei ole võimalik detailse lahenduse koostamisest loobuda, koostatakse sobivasse asukohta detailne planeeringulahendus ja selle võrra võtab kogu planeeringuprotsess kauem aega.

Kõik saavad kaasa rääkida

Planeerimisprotsess on avalik ning kõigil on võimalus selles osaleda ja ettepanekuid esitada. Koostatud planeeringu materjale tutvustatakse huvilistele lähemalt ning selleks korraldatakse ka avalikke arutelusid. Avalikkusele antakse planeeringu koostamisest ja kaasa rääkimise võimalustest teada riiklikus päevalehes Postimees, kohalikes lehtedes ning ministeriumi veebilehel. Kõigil, kel on soov teateid saada isiklikult, palutakse Regionaal- ja Põllumajandusministeriumile edastada oma kontaktandmed meie üld e-posti aadressile info@agri.ee (nimi, tava- või e-posti aadress, organisatsiooni esindamisel selle nimi) või liituda planeeringu uudiskirjaga veebilehel www.riigiplaneering.ee.

Maaomanikke teavitatakse

Elektriliini asukohta otsime 6314 km² suurusel planeeringualal, kus on u 83 000 kinnistut. Praegu on veel vara öelda, kus trass täpselt paiknema hakkab, sest uurime alles erinevaid võimalusi ning hakkame peagi hindama, millised mõjud oleksid neil planeeringu alasse jäävatele elanikele ja loodusele. Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu algatamine võib puudutada neid, kelle kinnistu asub planeeringualal olemasoleva liini läheduses (elektriliinist kuni 1 km kaugusel). Olemasolevad liinikoridorid on üheks võimalikuks Eesti-Läti neljanda elektriühenduse asukohaks (vt joonisel sinine pidevjoon). Teavitame neid kinnistuomanikke või -kasutajaid e-kirjaga märtsikuus. Kirja saajaid on u 8000. Erasikutele edastatakse info e-posti aadressile isikukood@eesti.ee. Kui olete suunanud portaalis www.eesti.ee sellele aadressile edastavad kirjad teisele e-posti aadressile, laekub kiri ka sinna. Ülejäänul planeeringualal täiendavate alternatiivide asukohti alles otsitakse. Kui leitud täiendavate alternatiivide puhul mõjutab planeering rohkem maaomanikke, siis kaasab Regionaal- ja Põllumajandusministerium nemadki planeerimisprotsessi.

Püsi kursis!

Eesti-Läti neljanda elektriühenduste riigi eriplaneeringu koostamist ja selle mõjude hindamist korraldab Regionaal- ja Põllumajandusministerium. Värskeimat teavet jagame portaalis www.riigiplaneering.ee. Kontakt: Marju Kaivapalu, marju.kaivapalu@agri.ee, +372 5851 0632

R TOOTED OÜ
Jäätmetega sina peal

Kevadkoristuse aeg on käes!

Too enda jäätmed meile!

Asume Malda külas
Oleme avatud:
E-R: 08.00-17.00
L: helista ette

TEL: +372 55505523 RRTOOTED@GMAIL.COM
<https://www.facebook.com/Rtooted>

Kati Uuspõld on parimad linnukaadrid tabanud kodukandis

Tekst ja fotod Kati Uuspõld

Valgepõsk-lagle

Mie kodukandi hingematvalt kaunis loodus, selle puhtus ja puutumatus, mis meid ümbritseb, on mind märkamatult ja vargsi suunanud fotograafia juurde. Veidi üle kümne aasta tagasi sain kingituseks peegelkaamera. Siis juhtuski see, et jalutuskäikudel kaasa toodud uskumatud lood koduümbruse loodusest hakkasid asenduma ümberlõkamatute asitõenditega fotodena.

Alguses suhtusin oma kaamerasse pigem kui salvestavasse binoklisse, et linde määrata. Nii et valimatult klõpsutatud linnupiltide kustutamist kümne aasta tagusest ajast jätkub tänasenigi. Mida aeg edasi, seda vähem ma tegelikult pildistan.

Kõige rohkem pakuvad huvi ikka linnud ja loomad, keda siin Lääneranna vallas leidub kõikjal, kui vaid kuulata ja silmad lahti hoida.

Oman küll loodustiigi kutsetunnistust ja hetkel omandan Haapsalu Kutsehariduskeskuses linnugiidi pabeleid, kuid lihtsalt liikide kogumisega ma enam ei tegele.

Kui aus olla, siis pole ma ennast kunagi päris fotograafiks pidanud ja spetsiaalselt pildistamas ma üldiselt ei käigi. Kannan lihtsalt kaamerat endaga kaasas ja pildistan siis, kui miski pilku köidab. Ka kevadel peen-

raid tehes või sügisel kartuleid võttes on mul kaamera kuskil põlluservas ootel, juhaks kui järjekordselt mõni looduseelamus sülle tahab kukkuda. Minu jaoks on eriliselt lumavad aastaajad varakevad ja hilissügis, mil looduses valitsevad miljonites varjundites salapärased hallid ja pruunid toonid, mille taustal mõni lind või loom pildile püüda.

Loomulikult pakub loodus igal aastaajal üllatusi ja ükski päev pole teisega sarnane. Aga nii nagu ilmselt paljud teisedki kaameraomanikud, hoian minagi silmad lahti ja fotoka käeulatuses just nüüd, lindude kevadisel rändeajal. Praegu võib valikut minu looduspiltidest näha Penijõel RMK külastuskeskuses. Täiesti juhuslikult on kõik need pildid tehtud mu oma kodukülas või selle piiril. Matsalu Rahvuspark pole mitte ainult lindude paradüüs, vaid ka fotograafide jaoks koht, kus ka magavale kassile hiir suhu võib joosta.

Sündinud ja üles kasvanud olen Tartus, suurema osa oma täiskasvanuelust elanud Tallinnas, aga alles praegu, olles jõudnud tagasi juurte juurde, tunnen, et olen päriselt kodus. Lisaks sellele rõõmustab mind sinne aktiivne ja tore kogukond, kes on meid hästi vastu võtnud.

Lääneranna valda kolimine polnud juhuslik – siin on minu ema sünnitalu, mis küll nõukogude ajal hävitati, kuid side sellega ei kadunud kunagi ja alates 1980ndate lõpust oleme perega püüdnud vanale talukohale uut elu anda.

Olen hariduselt ja elukutselt flöödimängija. Töötasin flöödimängijana Eesti Kaitseväge orkestris üle kahekümne viie aasta, kuni see orkester 2021. aastal suleti. Endise kaitseväge orkestri asemele asutati Eesti sõjaväeorkester, mis töötab osalise tööajaga. Praegu töötangi seal, aga kuna igapäevaselt enam proovides käia pole vaja, avaneski mul võimalus kolida päriseks seni suvekoduks olnud maamajja Saastna külas. Sellest õppeaastast alustasin ka õpetamist Lihula Muusika- ja Kunstikoolis, kus mul on väga toredad flöödiõpilased.

Sookurg

Ele Eesperel täitus 25 aastat kiikingukogemust

Lilli Lumera
Avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Pärnust pärit Ado Kosk kavandas ja paigaldas esimese kiikingu kiige 1993. aastal. Kuus aastat hiljem, 25 aastat tagasi, avanes Ele Eesperel võimalus uut leiutist Pärnu koduhoovi kõrval proovida. Sealt sai alguse tema sõna otseses mõttes kõrgelennuline sportlaskarjäär. 25 aastaga on palju muutunud: Ele on kolinud Lääneranna valda, sünnitanud kuus last ja asunud tööle põllumajandussektoris.

Olite 15-aastane, kui kiikingut esimest korda proovisite. Kas oleksite arvanud, et 25 aastat hiljem püüate sellel spordialal medaleid?

Ei. Siis ei osanud ette kujutada, et tänase päevani veel kiigele astun.

Teie isiklik rekord on 5,6 m. Sven Saarpere sooritatud maailmarekordist jääb Teil puudu 1,78 m. Need on meeletud kõrgused. Mis tunne üldse on nii kõrgeid völlikaid teha?

Mulle meeldivad ekstreemsused ja see on fun.

Mis Teid kiigele tagasi kutsub?

Kiigele kutsub mind edasipüüdlikkus.

Kas see ala on populaarne nii meeste kui naiste hulgas?

Klubiga liituvad nii mehed kui naised igas vanuses. Hetkel on SK Vabariigi Völliimees klubis 18 liiget, kellest 12 on mehed ja 6 naised.

Kui tihti toimuvad võistlused ja millised on ettevalmistused?

Otseselt me trenni ei tee. Võistlused toimuvad 5–6 korda aastas. Viimati, märtsis Pärnumaa lahtistel sise-meistrivõistlustel saavutasin naiste arvestuses kolmanda koha.

Kas mõni võistlus on eriliselt meelde jäänud?

Haapsalu Firenight, kus sai proovitud kiikumist kahekesi ilutulestiku saatel.

Kui olulised on kaasaelajate ergutused?

Kuidas kellelegi. Eks hea kuulda, kui kaasa elatakse.

Kuidas suhtuvad Teie harrastatavasse spordialasse

Ele Eespere ja SK Vabariigi Völliimees liikmed. Foto: erakogu.

töökaalased, sõbrad ja pereliikmed?

Positiivselt, peavad mind puhta hulluks, aga samas on tore, kui uusi saavutusi tuleb.

Kuidas on sportlikku vormi mõjutanud kuus last?

Kindlasti aastatel, mil eemal olen olnud, on treeningvorm langenud, aga see mind ei morjenda. Teen hetkel seda, mida suudan.

Kuidas kombineerite laste kasvatamist, tööl käimist ja sporti?

Kuna kiiking pole spordiala, millega igapäevaselt tegelema peab, siis ei olegi erilist kombineerimist. Kui võistlus või sündmus on tulemas, siis planeerin päeva vajadusel ka lastega koos. Oleneb olukorrast.

Kas peres on peale kasvamas kiikingusportlasi?

18-aastane Mailiis on mõned korrad kiikingut proovinud, aga suurimat vaimustust näitab üles 9-aastane plika Elisabeth Andrea, kes käib Koonga kooli 3. klassis.

Noored ja seenioriklassi kiikinguhuvilised saavad kiikinguklubidega liituda [Eesti Kiikinguliidu](#) ja [Vabariigi Völliimees](#) kodulehel.

50 aastat tagasi, 1974. aasta suvel kogunesid koos perekondadega Kabli randa oma esimesele kokkutulekule maadlusega tihedalt seotud sporditegelased ja maadlejad. Sellest esimesest kokkutulekust sai alguse tänasei kestev ühistegevus, mis on suunatud Eesti maadlusspordi ajaloo talletamisele ning noortes huvi tekitamiseks.

Meie ühenduse 50. aastapäeva avatud juubelikokkutulek toimub 27.07 – 28.07.2024 Häädemeeste valla Rannakodu puhkebaasis.

Ootame kõiki maadlusspordiga seotud igas vanuses mehi ja naisi ühisele pidulikule juubelikokkutulekule.

Osavõtu registreerimiseks palun kandke enne 01.06.2024

70.- EUR ühenduse arvele.

Selgitusse kirjutage oma nimi, vanus ning (majutus jah või majutus ei).

Sündmuse päevakava kuvatakse Eesti Maadlusliidu kodulehel.

Eesti Maadlusveteranide Ühendus

a/a EE471010022002538001

Korraldustoimkonna esimees

Kindralmajor Vello Loemaa

EMVÜ juhatus

tel: 52 64 985 Malle Englas

maadlusveteranid@gmail.com

Lihula mõis ja Mihkli kirik avavad Muuseumiööl kohvikud

Allikas: muuseumioo.muuseum.ee

Üle-euroopaline Muuseumiöö toimub Eestis 14. korda. Üle Eesti on enam kui 160 muuseumi ja mäluasutust 18. mai öhtul avatud kell 18.00–23.00. Muuseumiöö programmis „Öös on vabadust!“ osalevad Lääneranna vallast Lihula Muuseum ja Mihkli kirik. Muuseumi ja sakraalhoone ukSED on avatud sümboolse hinnaga või suisa tasuta.

Muuseumiöö Lihula mõisas

Klassitsistlikus stiilis mõisahoones tegutsevat Lihula Muuseumi saab Muuseumiööl külastada kell 18.00–22.00. Toimuvad ekskursioonid Lihula mõisa härrasemaja uues baltisaksa püsiekspositsioonis „Visandeid baltisaksa kultuuriloost“ ja Mati Mandeli juhatusel Lihula mõisamäel ja Lihula linnuse varemetes. Osalus-tasu on 1 euro.

Programm

- » Kell 18.00–19.30 ekskursioon Lihula Muuseumi uues baltisaksa ekspositsioonis „Visandeid baltisaksa kultuuriloost“
- » Kell 19.30–20.30 Mati Mandeli juhatusel romantiline kulgemine läbi Lihula mõisamäe ja Lihula linnuse varemete
- » Kell 20.30–22.00 ekskursioon Lihula Muuseumi uues baltisaksa ekspositsioonis „Visandeid baltisaksa kultuuriloost“
- » Mõisa ekskursioonide ajal saab näha ka Lihula lilltikandi ja patselapiliste tekkide näitust
- » Lihula mõisas on avatud hubane mõisakohvik, mis pakub öökülastajatele sobivat köhutäidet

Püsiekspositsioon „Visandeid baltisaksa kultuuriloost“

Lihula muuseumi uus püsiekspositsioon „Visandeid baltisaksa kultuuriloost“ on pühendatud Eesti ajaloo Euroopaga sidunud, siinse rahva osaks saanud, end alates 18. sajandist baltisakslasteks nimetanud ja II maailmasõjas oma Balti kodumaa kaotanud sakslastele. Mis ei tähenda, et muuseum jutustaks vaid „nende“ lugu. Vastupidi – muuseum jutustab „meie“ lugu!

Lihula mõis – Eveline von Maydelli käärilõiked. Foto: erakogu

Näitused pakuvad sissevaate Karl Ludwig August von Mellini (1754–1835) tegevusele Eestis tema teostatud nn Mellini atlase abil, milles sisalduvad maakaardid on olulised allikad kohaliku ajaloo, etnograafia ja toponüümika uurimise seisukohast.

Näitused käsitlevad ka baltisaksa interjööri kunsti, sealhulgas Evelyne von Maydelli ülipeent käärilõike-list siluetikunsti. Vaadeldakse ka aadli identiteedi seisukohast väga tähtsat sugupuude ülesjoonistamist, kus on esindatud palju prominentseid baltisaksa aadlikke nagu Wrangellid, Loded, Taubed, Üxküllid ja Rosenid.

Oma kajastuse on saanud ka baltisakslaste lahkumine Molotov-Ribbentropi pakti sõlmimise tagajärjel.

Muuseumiöö Mihkli kirikus

Eesti vanema kirikuarhitektuuri traditsioone järgiv sakraalhoone on rajatud Soontagana muinaskihelkonda 13. sajandi lõpus, ja on tuntud kui Lääne-Eesti üks vanemaid ehitisi. Muuseumiööl on Mihkli kirik ja pastoraat avatud kell 17.00–22.30. Täpsustatud programm avaldatakse 15. maiks.

Programm

- » Igal täistunnil väike orelikontsert
- » Igal pooltunnil võimalus kiriku kellatorni ronida
- » Avatud iseteenindamisega kohvik pastoraadis

Tutvu Muuseumiöö programmiga veebilehel muuseumioo.muuseum.ee.

Mihkli kirik. Foto: erakogu

Lääneranna valla kultuurikava

Aprill

28.04 kell 14.00 **jumalateenistus** armulauaga Mihkli Mii-kaeli kirikus. Teenib diakon Meelis Malk, orelil Triinu Pikk-mets

Mai

03.05 kell 20.00 **kevadpidu** koos Rivo Rehe ja Anne Loho muusika ja lauludega Kõmsi Rahvamajas. Kohapeal pakub maitsvaid kokteile Triinu Rändbaar. Laudade broneerimine ja pileтите eelmüük rivorehe@gmail.com. Pilet 10/15 €

04.05 kell 19.00 **poliitkomöödia „Pidu riigikogus“** Lihula Kultuurimajas. Humoorikas, ironiseeriv ja groteskne vaade Riigikogus toimuvale „peole“, millest tahavad osa võtta ka kolm täiesti tavalist meest: kulturnik, põllumees ja õpetaja. Milliseid seaduseid võtaksid need täiesti lihtsad Eesti inimesed vastu ja kas võimuni jõudes ähvardab selle pähehakkamise oht? Üha enam kuuleme rahvasuust küsimust, mis „pidu“ see seal Riigikogus toimub. Ka Riigikogu liikmed ise räägivad, et see „pidu“, mida me oleme siin pidanud, on nüüd läbi. Millist pidu on peetud ja kas see ikka on läbi? Laval Veikko Täär (külalisena), Lauri Kink (külalisena), Silver Kaljula. Pilet 21/23/25 €

07.05 kell 17.00 Lihula laste-
aia neli rühma ja kaasategeva
tütarlastekoori REEDE kontsert
„Emme, laulan Sulle“ Lihula
Kultuurimajas. Tasuta

09.05 kell 10.30 **tervispäev**
Lihula Kultuurimajas. Terve
päev huvitavaid tervisega
seotud loenguid ning võimalus
aktiivselt kaasa teha. Toodete
müük ja avatud kohvik. Võim-
lemiseks riietu mugavalt. Tasuta

10.05 kell 18.00 tütarlastekoor

REEDE ja Irén Sieberki **kont-
sert „Laulud emale“** Lihula
Kultuurimajas. Tasuta

12.05 kell 10.00 **emadepäeva
kevadlaat** Kõmsi Rahvama-
jas ja majaanisel platsil. Kell
11.00 tervituskontsert Hanila
kapelli Keps meesperelt. Tra-
ditsiooniline kevadlaat toimub
ka sel kevadel emadepäeval.
Ootame ostma ja müüma kõike
kevadist: lilli, istikuid, kingitusi
emadele-vanaemadele. Esinda-
tud erinevad puukoolid. Lisainfo
ja müügikohtade broneerimine
komsirm@laaneranna.ee, +372
525 3236

18.05 kell 18.00–22.00 **Muu-
seumiöö** Lihula Muuseumis.
Toimuvad ekskursioonid Lihula
mõisa härrastemaja uues bal-
tisaksa püsiekspositsioonis
„Visandeid baltisaksa kultuuri-
loost“ ja Mati Mandeli juhatusel
Lihula mõisamäel ja Lihula lin-
nuse varemetes. Osalustasu 1 €

18.05 kell 17.00 **Muuseumiöö**
Mihkli kirikus. Kava: kiriku-
kontsert, kirikuga tutvumine,
kellatorni ronimine, avatud on
kohvik. Täpsem info kodulehel
<https://mihkli.eelk.ee/> maikuu
alguses

21.05 kell 9.30 **lasteetendus
„Peremees ja sulane“** Lihula
Kultuurimajas. Rahvalik lugu
peremehest, kes ei taha koolitar-
kusest midagi teada, ja sulasest,
kes loeb raamatuid ja on muidu
ka nutikas. Külla saabub välis-
eestlane, mees, kes otsib oma
eesti juuri, plaanib käia laulu-
peol jne. Millised seiklused teda
ees ootavad ja millise õppetunni
saab peremees? Juttu tuleb Ees-
timaast ja meist endist, meie
rahvuslikest märkidest: eesti
keelest, rahvuslillest, rahvus-
linnust, laulupeost jms. Laulu ja
nalja ikka ka! Pilet 4 €

26.05 kell 9.00 **Lihula kevad-
laat** Mõisamäel. Esinevad Vasyil

Zotovych ja Jaan Kirss. Laste-
programm on mängud, näo-
maalingud ja batuut. Ootame
ostma ja müüma käsitööd, oma-
toodangut, talukaupa, tööstus-
kaupa, istikuid, vanavara jm.
Info ja registreerimine: [kultuuri-
maja@lihula.ee](mailto:kultuuri-
maja@lihula.ee) +372 477 8191,
+372 5332 9267

Juuni

01.06 kell 13.00 **Kõmsi pere-
päev** Kõmsi Lasteaed-Algkooli
jalgpalliväljakul

01.06 kell 19.00 **Juhan Uppin
ja simman kohalike pilli-
meestega** Anni pubis

07.06 kell 19.00 **Lõpe simman**
Lõpe klubi siseõuel. Esineb
ansambel Päriss Anny ja Rein
Kontson. Lasteprogramm, batuut-
did, Burxi buss. Pilet: 5/10 €

08.06 kell 18.00 tütarlastekoor
REEDE 30. sünnipäeva **kont-
sert „REEDE, mu arm“** Lihula
Eliisabeti kirikus. Esinevad
REEDE vilistlaskoor, laululapsed
ning Irén Sieberk. Tasuta

14.06 kell 18.00 **kontsert
„Eesti keeles Eestimaaale“**
Lihula Eliisabeti kirikus. Esine-
vad: laulupoisid ja -tüdrukud,
REEDE tütarlastekoor ja Irén
Sieberk. Tasuta

22.06 kell 20.00 **Lihula jaanik**
Mõisamäel. Esinevad Termi-
naator, Hellad Velled, Artistic
Flow Tuleshow. Sooduspiletid
on müügil Lihula Kultuurimajas
(T-R 10-16) 10 € ja Piletimaail-
mas 15 €

23.06 kell 20.00 **jaaniõhtu
Ridasel** Ridase vabaõhuplat-
sil. Jaaniõkke taustal esinevad
ansambel Qvalda ja DJ Andrus
Pirso. Lasteprogramm: Sära-glit-
ter tätoveeringud, batuut jm.
Toitlustust pakub Kelmar
Catering. Täpsem info tulekul.
Lisainfo +372 525 3236

Kultuuri- ja rahvamajade kontaktid

- » Kõmsi Rahvamaja | 525 3236
komsirm@laaneranna.ee
- » Lihula Kultuurimaja | 477 8191
kultuurimaja@lihula.ee
- » Lõpe Klubi | 5660 0540
lopeklubi@laaneranna.ee
- » Varbla Rahvamaja | 5907 5712
anneli.lobjakas@laaneranna.ee
- » Virtsu Rahvamaja | 506 3367
triin.raave@laaneranna.ee

Mälestame meie seast lahkunuid (04.03.–04.04.2024)

Udo Neemsalu	25. V 1948–04. III 2024
Arved Leitalu	02. X 1960–07. III 2024
Gennadi Kartašov	10. IV 1939–08. III 2024
Heljo Saardson	10. XII 1939–09. III 2024
Aivar Kello	05. III 1966–12. III 2024
Leino Eriasmäe	10. III 1949–17. III 2024
Raivo Soosaar	07. IV 1952–22. III 2024
Saima Pikkas	03. V 1934–22. III 2024
Elvi Kesküla	22. XII 1932–24. III 2024
Märt Karu	05. XII 1945–28. III 2024
Ene Raagel	19. I 1945–02. IV 2024

Avaldame lähedastele kaastunnet!

Puurkaevud

Maaküte

Veesüsteemid

Biopuhastid

Septikud

mahutid

KONTAKT

www.PUURVESI.ee

INFO@puurvesi.ee

+372 5566 2032

+372 5569 4310

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

03. juuni alates 10.00

LIHULA

KULTUURIMAJAS

Etteregistreerimine (kell 9-16)

telefonil 5323 2454

*kuivasilmatest

*silmarõhu mõõtmine

*optilised päikesepriidid

Silmade kontroll 20€, prillistjale TASUTA!

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

13. mai alates 10.00

KULLAMAA

GOLDENBECKIMAJAS

Etteregistreerimine (kell 9-16)

telefonil 5323 2454

*kuivasilmatest

*silmarõhu mõõtmine

*optilised päikesepriidid

Silmade kontroll 20€, prillistjale TASUTA!

ARGO KAAS

tel 5564 5433

kutsetunnistuse nr:
138900

LAEVA INVEST RENT

- Katuste ja fassaadide survepesu
- Kändude freesimine ja juurimine
- Kruntide tasandamine ja planeerimine

- Postiaukude puurimine ja kruvivaia paigaldus
- Hooldusniidukiga niitmine
- Kõrgtööd
- jne

Telefon: 5742 1487 | Facebook: Korvtöstuki rent
Laeva Invest OÜ - asume Lihulas!

REAKUULUTUSED

Katuse-, fassaadi- ja üldehitustööd +372 554 8699

Metsamaapinna ketasadraga ettevalmistamine
istutamiseks info.metsaader@gmail.com, +372 5346 4785

Eterniit, profiilplekk, bituumensindel katusetööd.
Puitfassaadide ehitus ja viimistlustööd. Terrasside ehitus
ja viimistlustööd. mehitus@gmail.com, +372 5352 9476

Küttepude, pelleti ja briketi müük üle Eesti.

www.puu24.ee või helista +372 520 0093, +372 600 0136

Pivarootsi noortelaager vajab kokka ja kokaabi.

Laagrite toitlustamine toimub 10.06–17.08.2024

<https://lastelaagrid.eu/vabad-tookohad/>

pivarootsi@laagrid.eu, +372 507 6021

Lääneranna Teataja on TASUTA
Lääneranna valla ajaleht, mis ilmub 11
korda aastas ning mille väljaandjaks on
Lääneranna Vallavalitsus.

Reklaami avaldamise info ja hinnakirjad:
laanerannavald.ee/ajaleht

Lääneranna Teataja toimetus
Lääneranna Vallavalitsus,
Jaama 1, Lihula 90302

E-post: ajaleht@laaneranna.ee
ajaleht.laaneranna.ee/paberleht

Toimetaja – Lilli Lumera
Tel +372 5307 8166
E-post: lilli.lumera@laanerannavald.ee

Keeletoimetaja – Anu Rooseniit (Keeletoimetuse OÜ)
Küljendaja – Erelin Kallas, Vali Press OÜ
Trükk – Printall AS